

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 01 0 K 017575 24 Kž 2
Sarajevo, 12.07.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Žane Knežević kao predsjednice vijeća, Emira Neradina i Sanele Rondić kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničarke Jelene Perišić, u krivičnom predmetu protiv optuženog S. S., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbama branitelja optuženog S.S., kantonalne tužiteljice iz Bihaća i punomoćnice oštećene Rasime Muratović, izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 017575 22 K 2 od 28.11.2023. godine, nakon održane sjednice vijeća dana 12.07.2024. godine, kojoj su prisustvovali zamjenica Glavnog federalnog tužitelja Jasna Pećanac, optuženi S.S. i njegov branitelj advokat Husein Mušić iz Velike Kladuše, a u odsustvu uredno obaviještene oštećene R.M. i njene punomoćnice Ines Midžić, advokata iz Bihaća, donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Žalba branitelja optuženog S.S. djelimično se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 017575 22 K 2 od 28.11.2023. godine se ukida i određuje održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 017575 22 K 2 od 28.11.2023. godine optuženi S.S. je oglašen krivim da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (preuzeti KZ SFRJ) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina. Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka o čijoj visini će se donijeti posebno rješenje, kao i troškove sudskog paušala u iznosu od 200,00 KM, sve u roku od 15 dana od prijema pravomoćne presude. Na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH optuženi je obavezan da na ime naknade nematerijalne štete isplati: oštećenju R.M. ukupni iznos od 9.570,00 KM sa zateznom kamatom od dana podnošenja imovinskopravnog zahtjeva, tj. od 10.03.2022. godine pa do dana isplate, dok je u preostalom dijelu u iznosu od 7.430,00 KM imovinskopravni zahtjev oštećene odbijen, oštećenju N1 (čiji identitet će se javno objaviti po pravosnažnosti presude) iznos od 28.900,00 KM sa zateznom kamatom od dana podnošenja imovinskopravnog zahtjeva, tj. od 10.05.2022. godine pa do dana isplate, dok je u preostalom dijelu u iznosu od 16.100,00 KM imovinskopravni zahtjev oštećene odbijen, te F1 (čiji identitet će se javno objaviti po pravosnažnosti presude) iznos od 47.900,00 KM sa zateznom kamatom od dana podnošenja imovinskopravnog zahtjeva, tj. od 10.05.2022. godine pa do dana isplate,

dok je u preostalom dijelu u iznosu od 35.300,00 KM imovinskopravni zahtjev ove oštećene odbijen.

Protiv navedene presude žalbe su izjavili branitelj optuženog S.S., advokat Husein Mušić iz Velike Kladuše, kantonalna tužiteljica iz Bihaća i punomoćnica oštećene R. M., advokat Ines Midžić iz Bihaća.

Branitelj optuženog je žalbu izjavio zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Krivičnog zakona, odluke o krivičnopravnoj sankciji, troškovima postupka i imovinskopravnim zahtjevima, uz prijedlog da se žalba uvaži, pobijana presuda ukine i održi pretres pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Kantonalna tužiteljica je žalbu izjavila zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, uz prijedlog da se njena žalba uvaži i pobijana presuda preinači na način da se optuženom izrekne kazna zatvora u dužem trajanju.

Punomoćnica oštećene R.M. je žalbu izjavila zbog odluke o imovinskopravnom zahtjevu u odnosu na dio kojim je odbijen zahtjev oštećene R.M.za naknadu nematerijalne štete zbog duševnih bolova u iznosu od 5.000,00 KM, uz prijedlog da se njena žalba uvaži i pobijana presuda preinači na način da se ovoj oštećenoj dosudi imovinskopravni zahtjev i u tom dijelu.

Odgovori na izjavljene žalbe nisu podneseni.

Zamjenica Glavnog federalnog tužitelja je u svom podnesku broj T01 0 KTRZZ 0031527 24 4 od 01.04.2024. godine predložila da se, iz razloga koje navodi u podnesku, žalba kantonalne tužiteljice iz Bihaća uvaži, prvostepena presuda preinači i optuženom izrekne kazna zatvora u dužem trajanju, da se uvaži i žalba punomoćnice oštećene R.M. u pogledu odluke o imovinskopravnom zahtjevu na način da joj se dosudi traženi iznos, a da se žalba branitelja optuženog odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana shodno odredbi člana 319. stav 3. ZKP FBiH, federalna tužiteljica je ostala kod navoda i prijedloga iz ranije dostavljenog podneska, dok je branitelj optuženog ukratko izložio žalbene navode i ostao kod prijedloga iz žalbe, sa čim se saglasio i optuženi S.S..

Ovaj sud je pobijanu presudu ispitao u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, pa je nakon toga odlučio kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Branitelj optuženog u žalbi navodi da je u ponovljenom postupku predložio ispitivanje dva svjedoka na okolnosti završetka oružanog sukoba, a da je „na navedeni način Sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP F BiH jer krši pravo na odbranu i izvođenje dokaza odbrane“.

Ispitujući prethodno izneseni žalbeni prigovor ovaj sud nalazi da je iz njegovog sadržaja ostalo nejasno šta je prvostepeni sud učinio povodom prijedloga branitelja za izvođenje dokaza i čime je prekršio pravo na odbranu i na izvođenje dokaza odbrane, pa se takav prigovor ocjenjuje paušalnim slijedom čega nije mogao biti ni razmotren.

Branitelj optuženog u žalbi dalje navodi da se pobijana presuda postojanjem oružanog sukoba između Armije Republike Bosne i Hercegovine (Armija RBiH) i Autonomne pokrajine Zapadne Bosne (NO APZB) bavila samo uopćeno i pozvala na odluke Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju ratnog stanja koje se ne odnose na pomenuti sukob. Budući je prvostepeni sud propustio da utvrdi kako postojanje oružanog sukoba u vrijeme izvršenja krivičnih djela iz tački 2., 3. i 4. izreke na relevantnom području, tako i njegov karakter, što predstavlja odlučnu činjenicu, na taj način je počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovaj žalbeni prigovor je osnovan.

Odredbom člana 6. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine (Početak i kraj primjene Konvencije), propisano je da će na teritoriji strana u sukobu primjena Konvencije prestati sa općim završetkom vojnih operacija.

Iz izreke pobijane presude proizlazi da je optuženi S.S. krivično djelo za koje je oglašen krivim počinio „za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i oružanog sukoba između Armije Republike Bosne i Hercegovine i Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadne Bosne“. S tim u vezi je prvostepeni sud u obrazloženju naveo da nije sporno da je pomenuti oružani sukob na području općine Velika Kladuša postojao u vrijeme izvršenja krivičnih radnji iz tačke 1. izreke (17.11.1994. godine). Nadalje, kako to dalje slijedi iz obrazloženja, prvostepeni sud ne prihvata tvrdnju odbrane da u oktobru i u jesen 1995. godine (vrijeme izvršenja krivičnih radnji iz tački 2, 3 i 4 izreke) takav sukob više nije postojao, nalazeći da 07.08.1995. godine, kada je došlo do povlačenja Narodne odbrane APZB sa teritorija Velike Kladuše na područje općine Vojnić u Republici Hrvatskoj, nije „zvanično prestao sukob između Armije BiH i APZB“, nego „faktičkim prestankom svih borbi to jest potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma“. Uz to se prvostepeni sud dodatno pozvao na okolnosti da je optuženi bio pripadnik Armije RBiH u navedeno vrijeme i da je do prestanka neposredne ratne opasnosti i rata došlo tek sa potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Iz prethodno navedenog proizlazi da je prvostepeni sud, odlučujući o prigovoru odbrane optuženog da je oružani sukob između pripadnika Armije RBiH i Narodne odbrane APZB na području općine Velika Kladuša prestao sa danom povlačenja pripadnika Narodne odbrane APZB na područje Republike Hrvatske, takav prigovor ocijenio neosnovanim, budući da je našao da je pomenuti oružani sukob prestao sa faktičkim prestankom svih borbi, odnosno sa prestankom neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja, tj. sa potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma. Međutim, u prilog takvog stava prvostepeni sud ne daje nikakve razloge. Tako, iako se poziva na „faktički prestanak svih borbi“ prvostepeni sud u obrazloženju ne daje nikakve razloge u tom pravcu, niti obrazlaže od kakvog su uticaja okolnosti da je optuženi bio pripadnik Armije RBiH sve do potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, kao i da je ratno stanje i stanje neposredne ratne opasnosti ukinuto tek sa potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma, na zaključak da oružani sukob između Armije RBiH i Narodne odbrane APZB traje i nakon povlačenja jedinica Narodne obrane u Republiku Hrvatsku, u kojem pravcu je odbrana prigovarala. Dakle, u pogledu odlučne činjenice izostalo je određeno i potpuno izjašnjenje suda zašto je uzima kao dokazanu, na što je osnovano prigovorio branitelj optuženog u izjavljenoj žalbi. Iz navedenog slijedi da je na taj način prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Žalbeni navod branitelja optuženog da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka tako što je pogrešno primijenio odredbu člana 15. ZKP FBiH (jednakost u

postupanju) ovaj sud nalazi neosnovanim. Naime, postojanje navedenih povreda branitelj vidi u tome što je prvostepeni sud u obrazloženju presude naveo da iskaz oštećene R.M. nije doveden u pitanje jer nalazi da su iskazi svjedoka F.A. i N.S. „iskonstruisani u cilju otklanjanja odgovornosti sa optuženog“. Međutim, stav je ovog suda da datim obrazloženjem prvostepeni sud nije povrijedio princip jednakosti u postupanju iz člana 15. ZKP FBiH jer iz ovakvog obrazloženja ne proizlazi da su stranke i branitelji tretirani nejednako, niti da im sud nije dao jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu.

Nadalje, žalbeni navod branitelja da je prvostepeni sud prethodno citiranim obrazloženjem u vezi ocjene iskaza svjedoka R.M., F.A. i N.S. povrijedio odredbu iz člana 296. stav 2. ZKP FBiH ovaj sud nalazi paušalnim zbog čega ga nije mogao razmotriti. Na isti način je ocijenjen i žalbeni navod da sve navedeno ukazuje da je došlo do „povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH – nema razloga o odlučnim činjenicama“, budući da branitelj nije konkretizirao odlučne činjenice u odnosu na koje tvrdi da je izostalo iznošenje razloga.

S obzirom na navedeno, ovaj sud je djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženog S.S., na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, u vezi sa članom 325. stav 2. ZKP FBiH, ukinuo pobijanu presudu i odredio održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine jer je prvostepena presude već jednom bila ukinuta.

Kako je prvostepena presuda ukinuta zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, ovaj sud nije bio u mogućnosti da razmotri preostale žalbene navode branitelja optuženog koji se tiču preostalih žalbenih osnova, žalbu kantonalne tužiteljice iz Bihaća koja je izjavljena zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i žalbu punomoćnice oštećene R.M. zbog odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

Na pretresu pred drugostepenim sudom otkloniti će se bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju je ukazano ovim rješenjem, preuzeti će se ranije izvedeni dokazi, a po potrebi izvesti i nove, pa će drugostepeni sud nakon brižljive i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničarka
Jelena Perišić, s.r.

Predsjednica vijeća
Žana Knežević, s.r.